

Патриотизам у Србији није више тражена роба, али још може фино да послужи да се народу замажу очи, док се завршавају послови. Тако се и последњих дана на страницама *Вечерњих новости* опет раширила љубав према домовини и домаћој имовини, коју треба бранити од странаца, а угледни писци и јавни делатници траже да те дневне новине остану у домаћим рукама и наставе своју мисију очувања српства. У поново пробуђеном патриотском заносу, мало ко се пита колико су "Новости" заиста српске и народне, каква је улога немачког ВАЦ-а у закулисним радњама, ко тренутно контролише и ко је прави власник Компаније "Новости".

Под капом режима

Могуће је и да је Компанија "Новости" један од рекордера по дужини власничке трансформације, пошто је њена приватизација започела још 1989. [1] Међутим, с обзиром на углед и медијску моћ

Вечерњих новости

, режим Слободана Милошевића их пред свој пад узима под своје, и кршењем више закона поништава власничку трансформацију из 1999. Одлуком Савезне владе почетком марта 2000. године лист и предузеће "Новости" припојени су Савезној јавној установи "Борба", са 100% државним капиталом. После октобарске квазиреволуције, као спонтано-принудни нови управник, на чело листа долази Манојло Вукотић, а у марту 2001. тадашња Савезна влада враћа "Новостима" статус самосталне савезне фирме и акционарског друштва. То, међутим, није аутоматски значило и потпуно враћање на старо, а новом реорганизацијом из 2002. кућа "Борба", као Савезна јавна установа, подељена је на Компанију „Новости“, Компанију “Борба” и Компанију “Штампарииа Борба”. У октобру 2002. извршена је нова процена капитала Компаније „Новости“ - мали акционари били су власници 63,34 % акција, ПИО фонду припадало је 7,15%, а власник 29.61 % постала је Државна заједница СЦГ.

Борба за сваку деоницу

Након што је однос власништва постао јасан, кренула је борба за приватизацију, у коју су се укључили готово сви они који се ових дана прозивају по медијима. Према изворима НУНС-а, Новости су још 2004. требале да буду продате немачком медијском концерну ВАЦ [2], уз помоћ Манојла Вукотића и подршку тадашњег Савезног секретара за информисање СЦГ Слободана Орлића. Међутим, пошто први преговори у Есену нису

уродили плодом, дошло је до прекида сарадње између Орлића и Вукотића. [3] У мају 2005. пошто је ВАЦ постао власник "Политике", "Дневника" и подгоричких "Вијести", доставио је понуду и за куповину најмање 51 одсто акција Компаније "Новости", по цени од око 2000 евра по акцији. Понуда је, међутим, довела до сукоба тадашње Владе Србије и тадашњег Савета министара државне заједнице СЦГ и изазвала смену републичког јавног правобраниоца. Влада Србије је тада из политичких разлога, због нејасног односа имовине Србије и СЦГ и због могућности медијског монопола зауставила приватизацију.

[4]

Поводом тога, иницијатор продаје Слободан Орлић, је изјавио да се Влада Војислава Коштунице тада директно умешала у права малих акционара и извршила директан притисак на рад правосудних органа, а због заустављања приватизације такође је протествовао и ВАЦ.

У јануару 2006. ВАЦ је најавио да је спреман да плати и више од 2000 евра по деоници, док се као кандидат појавио и Владе Дивац, са ценом од 2500 евра. Као што је познато, Дивац је на крају отеран због притиска државе и мноштва анонимних претњи.

[5]

. Понуда ВАЦ-а је и даље била на столу, а Немци су затим изјавили да су спремни да плате чак 3600 евра по акцији. Међутим, 27. маја 2006. на Скупштини акционара Компаније "Новости", Манојло Вукотић је у игру увео до тада непознате купце. Он је окупљенима рекао да су „нашли добре, богате искусне српске привреднике вољне да купе акције, који хоће да плате највећу до сад понуђену цену од најмање 3200 евра по акцији“ Вукотић је даље објаснио да „они хоће да, ако то буде најбоље решење, да се касније заједно са Владом Србије, тражи стратешки партнер“. Вукотић није навео имена непознатих купаца, већ је објаснио да тог дана то „не може рећи“, али да је он уверен у њихове добре намере, њихово знање, њихове амбиције, да за њих гарантује и да „стоји иза њих, или испред њих“.

[6]

Скупштина ипак није дала потпуно поверење Вукотићу, а на седници од 30. маја 2006. утврђено је да су до тада за куповину „Новости“ пристигле две понуде: прва – понуда генералног директора у име анонимних купаца од 3200 евра по акцији и друга – фирме СЕНТА из Лихтенштајна која је дата у име ВАЦ-а, у износу од 3600 евра по акцији. Ради тога је формирана трочлана комисија, чији је задатак био да обави разговоре са познатим и анонимним потенцијалним купцима. С обзиром да су се већ тада појавиле индиције да су анонимни понуђачи Мирослав Мишковић и Милан Беко, комисија им се обратила. Беко је међутим одбио било какав контакт, а из кабинета Делта Холдинга комисији је стигао одговор да Делта и њен председник Мирослав Мишковић немају апослутно никакве везе са понудом „добрих и богатих привредника“, као ни да Делта и Мишковић поводом акција "Новости" немају никакве везе са Миланом Бекком.

У међувремену, комисија је 5. 06. 2006. обавила разговор и са Срђаном Керимом, директором ВАЦ-а за Југоисточну Европу. Керим је комисији потврдио да је фирма „СЕНТА Ханделс аншталт“ из Лихтенштајна била овлашћена да Скупштини компаније достави понуду од 3600 евра за сваку акцију. Керим је потврдио обавезу социјалног програма и Комисији предочио да је ВАЦ спреман да се надмеће са конкурентима и да неће купити мање од 51 одсто акција, и да је спреман искључиво на регуларну куповину из прве руке. Керим је изнео и став о другој понуди. Како је рекао, по сазнањима ВАЦ-а, „групу српских привредника, чине сем Манојла Вукотића још двојица бизнисмена чија се имена најчешће помињу у медијима, а њихова понуда је унапред срачуната на препродају купљених акција“, што се и не крије, пошто се помиње тражење стратешког партнера. Керим је Комисији рекао да је ВАЦ-ов проблем са г. Вукотићем константно у томе што он, за две године колико су у контактима, стално покушава да ВАЦ-у препрода „Новости“, а да је до њиховог разлаза дошло након што му је постало јасно да ВАЦ жели куповину директно од акционара. По Керимовим речима, покушаји препродаје су поновљени одмах после завршетка годишње Скупштине акционара компаније Новости, пошто је, како је рекао, један из те тројке „добрих и успешних и богатих српских привредника“ у једној европској метрополи понудио да ВАЦ од њих купи део „Новости“ који буду купили уз Вукотићеву помоћ. Керим је саопштио да је тај предлог ВАЦ одбио и изричито навео да би ВАЦ у куповину Новости ушао сам, а да је сарадња са Станком Суботићем органичена само на заједничко предузеће "Футура плус". [\[7\]](#)

Трговина акцијама без учешћа ВАЦ-а

Према незваничним теоријама, влада Војислава Коштунице из плотичких разлога је спречила да ВАЦ купи „Новости“, што је недавно посредно потврдио и Коштуница. [\[8\]](#). Значајно је и то што, када је трговина акцијама „Новости“ на Београдској берзи почела, почетком септембра 2006, ВАЦ-а одједанпут није било. Највећи број деоница, 27%, купила је тада компанија "Ардос холдинг", регистрована 1. априла 2006. године у Салзбургу с осивачким капиталом од 35.000 еура. Брокерска кућа „МВ Инвестментс“, у којој је већински власник Миодраг Костић, купила је 14,24%, а београдско предузеће „Стадлукс“, које се налази у власништву луксембуршке компаније „Стадлукс Инвестмент“ купило 13,5% деоница „Новости“. У медијима су се одмах појавиле шпекулације да је власник Стадлукса Милан Беко, а Ардоса Мирослав Мишковић. Поводом тога, Делта је саопштила да је Мирослав Мишковић посудио новац купцима Новости и да планира да га замени за деонице ако му дуг не буде враћен, а Делта је одмах ушла и у органе управљања компаније. Око 60 посто Компаније "Новости" тако је продато за нешто више од 13 милиона евра, а чини се да је најзадовољнији куповином био Манојло Вукотић, коме је изгледа пошло за руком да у улози „играча иза завесе“, како га је раније назвао први човек ВАЦ-а Бодо Хомбах, задржи свој положај, који би у случају друкчијег расплета био уздрман.

[9]

После куповине, Вукотић је о купцима рекао: "Могу да навестим да су то српски бизнисмени, без обзира како се њихове фирме звале и где биле регистроване. То сам и хтео. Новости ће сачувати своју уређивачку политику, свој престиж, свој углед и свој тираж".

Након тога, шест дана после почетка куповине, брокерска кућа МВ Инвестментс, продала је своје деонице Статлуксу, који је онда заједно са Ардосом по Закону о преузимању морао да понуди осталим власницима откуп њиховог удела. Власничка структура Компаније "Новости" поново се променила у октобру 2006, када је Милан Беко купио као физичко лице, 18 акција (0,26 %) „Новости“. У јавности потпуно непозната аустријска фирма "Тримакс инвестментс", регистрована у Салцбургу, тада је купила 24,98% акција ове компаније, док је "Стадлукс" остао са 8,91%. У јавности је Тримакс одмах почео да се повезује са Беком, а данас власничка структура Новости изгледа још мало другачије: Република Србија контролише 29,5 одсто акција, Фонд за ПИО 7,15 одсто, Тримакс инвестментс 24,99%, Ардос холдинг 24,90% и компанија која се раније није појављивала, Карамат холдингс поседује 12,35%. Акција Компанија "Новости".

Прљав веш пред очима јавности

Поново покретање питања ко стоји иза власништва "Новости" покренуто је после „упада“ Станка Суботића у емисији Југослава Ћосића, када је он рекао да је Мишковићу и Беку, поред Луке Београд, дао паре и за „Новости“. Суботић је затим дао интервју и Црногорској телевизији *ИН*, где је подробно објаснио да је фирма „СЕНТА“ преко које је ВАЦ иначе дао понуду од 3600 евра по акцији његова, а да је он са фирмама од Мише Бека и Мишковића „Ардос“, „Тримакс“ и „Карамат“ склопио уговор. Суботић је онда њима уплатио 26 милиона евра, а они су за откуп акција Новости на берзи потрошили 8 или 9 милиона. Како Суботић тврди, три месеца после куповине они су по уговору те акције требало да предају њему, односно ВАЦ-у, али, како је Суботић рекао то Мишковић и Беко нису учинили. По његовим тврдњама, ВАЦ-у је ова куповина онемогућена због могућности монопола, а они већ четири године не желе да предају акције за које су плаћени. [\[10\]](#)

Судећи према Суботићевим речима, можда су се у посао куповине Новости заиста укључили посредници, а да су Немци можда и прихватили понуду „доброг и успешног привредника“ да прекупе „Новости“. ВАЦ је међутим одмах изашао са демантијима Суботићевих тврдњи. У ауторском тексту у "Политици", члан борда директора ВАЦ-а Петер Ланге демантовао је тврдње Суботића да је његовим новцем купљен део акција

„Вечерњих новости”, Ланге је нагласио да је 2001. пословне контакте са Суботићем ВАЦ успоставио преко угледних политичара из тог доба који су имали значајне везе са њим.и да због тога ВАЦ није имао сумње у његов интегритет, и навео да су везе ВАЦ-а са Суботићем прекинуте, када је и статус Суботића „промењен“, односно када је против њега подигнута оптужница. „Новац је подигнут искључиво са немачких рачуна компаније. У овом тренутку чекамо дозволу од антимонополске комисије, која је поднета у складу са прописима у Србији“, наведено је у саопштењу. На захтев новинара Преса да ВАЦ достави уговор у куповини акција „Новости”, за који су они обезбедили новац, Ланге је међутим рекао да то није могуће «без изричитог одобрења и сагласности нашег српског партнера (а који није господин Суботић), пошто су правно обавезни на дискрецију. [\[11\]](#)

Поставља се питање ко је онда ВАЦ-ов српски партнер, а док се то не сазна, немачка компанија је открила неке детаље својих договора са Манојлом Вукотићем. У јавност је изнет Уговор о консултантским услугама из 2002, по којем би Вукотић, у случају да успешно посредује у продаји "Новости" ВАЦ-у, добио пола милиона евра. Такође је саопштено и да је Вукотић за 2002. годину примио хонорар од 75000 евра. После Вукотићевих одлучних демантија [\[12\]](#), бивши овлашћени главни представник ВАЦ-а у Србији Јоаким Цаумзегел, изјавио је за Б92 да се радило искључиво о подршци продаји компаније 'Новости', и да је Вукотић контактирао ВАЦ и понудио се као најподеснија особа за куповину компаније. [\[13\]](#) У исто време, директор

и главни уредник

Вечерњих новости

посегао је увек ефикасним оружјем, односно патриотизмом, а у "Новостима" се свакодневно ређају напади на ВАЦ уз вапаје бројних јавних личности да "Новости" треба да остану српске и народне. Вукотић је објавио и отворено писмо Боду Хомбаху у коме износи врло оштре оптужбе

Вукотић је у свом писму демантовао да је узео новац, и саопштио да није желео да дозволи да ВАЦ купи Новости и упропасти их, као што се то десило са "Политиком" и "Дневником". „Сада сте у великој нужди. Ваши послови, одрађени са људима које држава Србија тражи уз помоћ црвених Интерполових потерница, као што су Станко Суботић и Дарко Шарић, избијају на видело, препознати су и на трагу су полицијских и судских разрешења. Ви сада поричете да сте се са њима малтене познавали, а истовремено обелодањујете да сте послове у овој земљи одрађивали уз Цанетову помоћ, преко његових угледних политичких пријатеља!“ – каже између осталог Вукотић.

[\[14\]](#)

С обзиром да је битка за "Новости" тек на почетку, вероватно је да ће на видело изаћи још прљавог веша. Такође, у јавности се мало помиње, али могуће је да је један од разлога за сукоб и борба око права на власништво пословне зграде "Борба", за коју се

све време боре компаније „Борба“ и „Новости“. Ипак, може се рећи да је могуће да је ВАЦ, у својој жаркој жељи да купи *Вечерње новости*, то чинио посредством других компанија и личности, а немачка компаније се изгледа није много обазирала на прошлост власника "Футуре плус" и "Штампе", већ је њен циљ, као и свуда где послује био да зграби што више. ВАЦ се иначе недавно јавно легитимисао, тражећи да му се дозволи „улазак у посед“. Пре неколико месеци ВАЦ је од Комисије за заштиту конкуренције затражио одобрење за куповину већинског удела у "Новостима", односно пакета од 60 одсто акција. Поводом тога, председница Савета Комисије Дијана Марковић-Бајаловић изјавила је да Комисија још није донела одлуку о том захтеву и да је Комисија од ВАЦ-а затражила додатну документацију. У исто време, фирме које на сајту Агенције за привредне регистре и данас слове као формални власници се за сада нису огласиле, макар не јавно, можда и зато што је пре неколико година Компанија "Новости" била у далеко бољем стању.

Катастрофално пословање

Иако их Вукотић тако представља, по званичним подацима "Новости" нису српске нити народне, већ су у већинском власништву три компаније које су регистроване у иностранству, и иза којих највероватније стоје људи којима је до Србије, а и до „Новости“ стало само дотле док им оне пуне џеп. Иако о власништву „Новости“ нема потпуно транспарентних података, о томе ко су заправо власници, или ко контролише „Новости“ може посведочити и структура Управног одбора ове компаније. После продаје 2006, једног члана УО дали су запослени, а по два члана Мишковић и Беко. У име Бека ту су били Горан Мрђа и мр Растко Лазић, у име Делте Брана Милунов и Александар Бојић, а док је трајала Коштуничина Влада, државу су представљали Дејан Гајић, као председник УО и Миладин Поповић. Међутим, и овај однос се убрзо променио. Најпре је промењен статут и укинута је право запослених да имају свог члана, док је три члана у УО добио Милан Беко. Од доласка нове Владе, држава нема свог представника у УО, а само једном се у име Владе на седници појавио Небојша Крстић. Вршилац дужности председника УО „Новости“ тренутно је Горан Мрђа, тако да изгледа да већ месецима "Новостима" у преко УО управљају Беко и Мишковић. Карактеристично је и то што на сајту Агенције за привредне регистре, за разлику од на пример „Политике“ нема никаквих података о председнику и члановима УО Компаније „Новости“. Најтужније од свега је што садашњи власници и управљачи нису нимало допринели да се статус „Новости“ поправи, већ је стање у тој компанији током протеклих година све лошије. Новости упадају у све веће дугове, док се тираж смањује. Према незваничним подацима, просечан штампани тираж током 2002. године је био око 245000 примерака, са реминтендом 20%, 2004. године просечан тираж је био око 270000, а већ 2005. године просечан тираж је пао на око 240000 хиљада примерака, са реминтендом 20%. Према неким верзијама, тираж се смањио јер су *Новости* тада поскупела се 20 на 30 динара, знатно пре конкурената, а због издавања две едиције књига Новости су дошле у велике проблеме са ликвидношћу. Тираж је наставио да пада, тако да је 2008. године износио

око 200000, са реминтендом близу 30%, а у 2009. години према незваничним подацима, он је пао на око 190000 са реминтендом од близу 30%. Подаци недавно обављене „дилиџенс“ студије о стању у Новостима такође су показали лоше стање. Дугови су огромни, а вредност акција драстично пада, а могуће је да се њихова цена обара да би се на крају јефтино продао и државни пакет акција. Према подацима из 2008. компанија је у завршном рачуну из 2008. исказала губитак од чак 503,9 милиона динара, или око 5 милиона евра, што је пренето и у [\[15\]](#) 2009. годину. Заједно с мањком из 2009. године, "Новости" су сада у губитку од око 6 милиона евра, што превазилази основни капитал компаније. Дугови су такође велики и износе око 10 милиона евра. У оваквом стању какве су данас Новости не могу да опстану, а толике губитке чак и патриотизам тешко да може да сакрије.

[\[1\]](#) „Новости“ су се тада издвојиле из тадашње НИГРО “Борба”, а све интерне деонице су купили запослени, који су тако постали власници својих новина. Ревалоризацијом из 1993. 100% приватног капитала сведено на 23%, док је остатак од 67% постао друштвени капитал. Новим Законом о својинској трансформацији 1999. "Новости" су поново емитовале акције. Тадашњи запослени и бивши запослени купују 76% акција, део акција дошао је у посед ПИО Фонда, а остатак је припао држави.

[\[2\]](#) Вест дојче алгемајне цајтунг има седиште у Есену и излази у 28 локалних издања у матичној Рурској области. Као власник или сувласник издаје 24 дневна листа, 43 часописа за широку читалачку публику, 33 стручна часописа, 4 ТВ часописа и мноштво комерцијалних издања у Немачкој, Чешкој, Аустрији, Мађарској, Хрватској, Србији и Црној Гори, Румунији и Бугарској. Само тираж дневних новина у оквиру ове групације приближава се цифри од пет милиона примерака. Један од најутицајнијих људи ове компаније је Бодо Хомбах, бивши координатор Пакта за стабилност југоисточне Европе.

[\[3\]](#) Приватизација “Борбе” - Зачарани круг политике и безакоња - <http://www.nuns.org.yu/dosije/14/16.jsp>

[\[4\]](#) Ко је власник Компаније - На помолу нова афера- <http://www.nuns.org.yu/dosije/16/08.jsp>

[5] Мирослав Мишковић и Милан Беко ипак преузели Новости - <http://www.poslovni.hr/20916.aspx>

[6] Излагање Манојла Вукотића на Скупштини акционара Компаније Новости, 27.05.2006.

[7] НИП КОМПАНИЈА НОВОСТИ АД – Информација о разговору Радне групе Скупштине Компаније «Новости» са директором ВАЦ-а за Југоисточну Европу Срђаном Керимом у Врању, 05.06.2006.

[8] „Када сам ушао у Немањину, „Новости“ су биле српске новине и, када сам изашао из Немањине, „Новости“ су остале наше новине. Било је много и отворених и закулисних покушаја, најпре преко органа тадашње државне заједнице, да ВАЦ поред „Политике“ купи и „Новости“. И тада је ВАЦ пословао са фирмама које нису уливале поверење. Сматрао сам тада, и сматрам и данас, да треба све да се уради да „Новости“ остану српске новине. И када је реч о одбрани националних и државних интереса, неопходно је да постоје макар једне утицајне новине које нису у рукама странаца.“ - http://www.novosti.rs/code/navigate.php?Id=4&status=jedna&vest=174184&title_add=Ne%20C4%87e%20da%20ih%20Cane%20zove&keyword_add=novosti%20stanko%20subotic

[9] Новости у власништву Мирослава Мишковића и Милана Бека- <http://www.poslovni.hr/21114.aspx>

[10] Интервју са Станком Суботићем - http://www.rtvn.com/index.php?option=com_content&view=article&id=2653:intervju-sa-stankom-subotiem&catid=2:tekst

[11] http://www.pressonline.rs/sr/vesti/vesti_dana/story/107882/Manojlo+Vukoti%C4%87%3A+Bodo%2C+%C5%BEao+mi+je+%C5%A1to+sam+vas+upoznao.html

[12]

http://www.b92.net/info/komentari.php?yyyy=2010&mm=03&dd=22&nav_id=419501

[13] [h ttp://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2010&mm=03&dd=23&nav_category=12&nav_id=419790](http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2010&mm=03&dd=23&nav_category=12&nav_id=419790)

[14] http://www.novosti.rs/code/navigate.php?Id=4&status=jedna&vest=174390&title_add=Ovde%20vam%20nije%20mesto&keyword_add=novosti%2C%20stanko%20subotic

[15] http://www.transparentnost.org.yu/ts_mediji/stampa/2009/06JUN/06062009.htm